

KAP.430.010.2022
Nr ewid. 45/2022/P/22/001/KAP

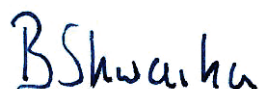
Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 58 – Główny Urząd Statystyczny

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej

Bogdan Skwarka

Akceptuję:

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Małgorzata Motylow

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś

Warszawa, dnia 05.05.2022

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
2.	OCENA OGÓLNA	5
3.	UWAGI I WNIOSKI	6
4.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 58 – GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY	7
4.1.	DOCHODY BUDŻETOWE.....	7
4.2.	WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH.....	8
4.3.	SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	12
4.4.	KSIĘGI RACHUNKOWE	12
5.	INFORMACJE DODATKOWE	14
6.	ZAŁĄCZNIKI	15
6.1.	DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 58 – GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY.....	15
6.2.	WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK	16
6.3.	KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 58 – GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY	17
6.4.	DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 58 – GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY.....	18
6.5.	WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 58 – GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY	19
6.5.1.	ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 58 – GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY	22
6.5.2.	WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 58 – GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY	24
6.6.	WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.....	25

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2021, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 58 – Główny Urząd Statystyczny (dalej: GUS) oraz ocena wykonania planu finansowego dysponenta III stopnia GUS (Centrala GUS, Urzędu Statystycznego w Łodzi, Urzędu Statystycznego w Gdańsku, Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy).

Zakres kontroli

- analiza porównawcza danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych za rok 2021 z wynikami roku ubiegłego,
- wykonanie wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ (dalej: ufp).

Jednostki kontrolowane:

- GUS (dalej: Centrala GUS),
- Urzędy Statystyczne w Łodzi, Gdańsku i Bydgoszczy.

Dysponentem części 58 – Główny Urząd Statystyczny budżetu państwa jest Prezes Głównego Urzędu Statystycznego (dalej: Prezes GUS), który jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach statystyki, wykonującym swoje zadania przy pomocy służb statystyki publicznej².

W 2021 r. w części 58 funkcjonowało 20 jednostek budżetowych podległych dysponentowi głównemu (Główny Urząd Statystyczny, 16 urzędów statystycznych, Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie, Centrum Informatyki Statystycznej w Warszawie, Centralna Biblioteka Statystyczna im. Stefana Szulca w Warszawie), których kierownicy pełnili funkcję dysponentów III stopnia budżetu państwa. Prezes GUS pełnił ponadto funkcję organu założycielskiego Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS z siedzibą w Jachrance, działającego jako instytucja gospodarki budżetowej.

W ramach części 58 finansowano – zgodnie z obowiązującymi przepisami – głównie zadania z zakresu badań statystycznych oraz udostępniania i rozpowszechniania wyników tych badań.

W niniejszej informacji została przedstawiona ocena ogólna wykonania w 2021 r. budżetu państwa w części 58 wraz z wynikami kontroli, które zostały przeprowadzone w Głównym Urzędzie Statystycznym oraz trzech urzędach statystycznych.

Zrealizowane w 2021 r. w części 58 dochody wyniosły 1647,3 tys. zł, z czego 1122,6 tys. zł (68,1%) stanowiły dochody zrealizowane przez jednostki kontrolowane (dysponenti III stopnia).

Wydatki budżetu państwa w tej części zrealizowano w 2021 r. w wysokości 721 528,4 tys. zł³ (0,14% całości wydatków budżetu państwa⁴), w tym 266 926 tys. zł (37% wydatków budżetu państwa w części) stanowiły wydatki kontrolowanych jednostek. Z budżetu środków europejskich wydatkowano kwotę 51 085,3 tys. zł (0,07% całości wydatków budżetu środków europejskich⁵), w tym 42 456,2 tys. zł przez jednostki kontrolowane.

Zestawienie dochodów i wydatków budżetowych w 2021 r. jednostek kontrolowanych przedstawiono w załączniku nr 6.1 do niniejszej informacji.

Wykaz ocen kontrolowanych jednostek przedstawiono w załączniku nr 6.2 do niniejszej informacji.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶.

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.

² Art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 459).

³ W tym wydatki niewygasające z upływem roku 2021 (9984,9 tys. zł).

⁴ Wydatki budżetu państwa w 2021 r. wyniosły 521 216 821,3 tys. zł (w tym wydatki niewygasające 7 621 243,2 tys. zł).

⁵ Wydatki z budżetu środków europejskich w 2021 r. wyniosły 72 881 123,7 tys. zł.

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia pozytywnie
wykonanie budżetu
państwa w 2021 r.
w części 58 – Główny
Urząd Statystyczny

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 58 – Główny Urząd Statystyczny.

Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli przeprowadzonej w Głównym Urzędzie Statystycznym oraz w trzech urzędach statystycznych.

Kontrola 5,1% wydatków budżetu państwa i 26,5 % wydatków budżetu środków europejskich zrealizowanych w części 58 wykazała, że wydatki zostały poniesione zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp i aktach wykonawczych, na zadania służące realizacji celów jednostek. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące zamówień publicznych nie miały wpływu na ocenę ogólną kontrolowanej działalności.

Prezes GUS zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu w części 58.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta części 58 – Główny Urząd Statystyczny oraz sprawozdań jednostkowych dysponentów III stopnia:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych z środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 58 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanych jednostek (dysponenti III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponentów III stopnia. Skontrolowane sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym i przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące niewłaściwej ewidencji należności oraz pomyłek w ewidencji księgowej nie miały wpływu na opinię o sprawozdawczości.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 58 – Główny Urząd Statystyczny przedstawiona została w załączniku nr 6.3 do niniejszej informacji.

3. UWAGI I WNIOSKI

**Dyrektor Urzędu
Statystycznego
w Bydgoszczy**

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. w części 58 – Główny Urząd Statystyczny, Najwyższa Izba Kontroli przedstawiła wniosek do Dyrektora Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy o przekazywanie zapytań ofertowych i/lub zamieszczanie go w BIP po wszczęciu postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

**Dyrektorzy Urzędów
Statystycznych**

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. w części 58 – Główny Urząd Statystyczny, Najwyższa Izba Kontroli przedstawiła uwagi do:

1. Dyrektora Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy w zakresie niejednorodnego wykazywania wydatków z dotacji na wynagrodzenia w formie dodatków spisowych.
2. Dyrektora Urzędu Statystycznego w Łodzi w zakresie dokonywania wydatków z zachowaniem wymogów określonych w wewnętrznych procedurach oraz ewidencjonowania należności długoterminowych w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.

4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 58 – GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

4.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r., kontrola dochodów budżetowych w części 58 – Główny Urząd Statystyczny została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami z roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na rok 2021⁷ dochody budżetu państwa w części 58 zostały zaplanowane w kwocie 1843,0 tys. zł. Zrealizowano dochody w wysokości 1647,3 tys. zł, tj. niższej o 10,6%, niż kwota planowana. Pochodziły one głównie z wpływów z tytułu: udostępniania danych statystycznych, interpretacji w zakresie klasyfikacji i nomenklatur, udostępniania baz i banków danych z rejestru REGON oraz przygotowywania informacji z rejestru TERYT, zgodnie z ustawą o dostępie do informacji publicznej⁸.

W porównaniu do 2020 r. wykonane dochody były niższe o 15,9% (o 311,1 tys. zł), co wynikało głównie z niższych wpływów z tytułu zwrotów z lat ubiegłych za media oraz niższych wpływów z tytułu najmu pomieszczeń biurowych.

W czterech kontrolowanych jednostkach (dysponenci III stopnia) dochody budżetu państwa zrealizowano w 2021 r. w kwocie 1122,6 tys. zł (tj. 68,1% ogółu dochodów osiągniętych w 2021 r. w części 58). W dwóch z nich dochody osiągnięte w roku 2021 były niższe od dochodów osiągniętych w 2020 r.: w Centrali GUS o 15%, w US w Bydgoszczy o 52,2%. Wynikało to głównie z niższych wpływów z tytułu udostępniania danych statystycznych świadczonych odpłatnie podmiotom zewnętrznym oraz z tytułu najmu powierzchni w budynku Głównego Urzędu Statystycznego. W dwóch pozostałych dochody osiągnięte w roku 2021 były wyższe od dochodów osiągniętych w 2020 r.: US w Łodzi o 6,6 %, w US w Gdańsku o 37,4%, co wynikało głównie z wyższych wpływów z tytułu udostępniania informacji z baz i banków danych statystycznych oraz uzyskania dochodów nieplanowanych.

Na koniec 2021 r., według rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 58 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 1639,9 tys. zł, w tym zaległości netto stanowiły kwotę 1381,7 tys. zł. W porównaniu z rokiem 2020, należności ogółem były wyższe o 163,5 tys. zł, a zaległości były wyższe o 928,9 tys. zł. 90,3% (1247,6 tys. zł) należności pozostałych do zapłaty, w tym 75% (1036,8 tys. zł) zaległości netto wystąpiło w Centrali GUS. Głównym powodem wzrostu zaległości były naliczone kary umowne (945 tys. zł). Ponadto należności pozostałe do zapłaty wystąpiły w US w Bydgoszczy w kwocie 23,8 tys. zł, w tym zaległości netto 23,8 tys. zł, w US w Gdańsku 2,8 tys. zł (zaległości netto nie wystąpiły), w US w Łodzi 27 tys. zł, w tym zaległości netto 21,9 tys. zł. Głównymi przyczynami były m.in. przypisane do zwrotu nienależnie wykorzystane dotacje przyznane w związku z przeprowadzonym w 2020 r. Powszechnym Spisem Rolnym 2020 oraz kary umowne nałożone na rachmistrzów spisowych wraz z odsetkami.

GUS (dysponent III stopnia) podejmował działania w celu odzyskania powstałych zaległości, m.in. poprzez wezwania do uregulowania należności, a w przypadku ich nieskuteczności kierował sprawy do sądu aby uzyskać m.in. tytuł egzekucyjny. Mając na względzie poprawę skuteczności windykacji zaległości oraz monitorowania efektów tej działalności wprowadzone zostało zarządzenie nr 22 Dyrektora Generalnego Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie procedur windykacji należności budżetowych w Głównym Urzędzie Statystycznym. Zgodnie z ww. zarządzeniem zorganizowano w Centrali GUS obieg dokumentów i informacji dotyczących należności oraz wprowadzono systematyczną kontrolę terminowości zapłaty należności Skarbu Państwa.

⁷ Ustawa budżetowa na rok 2021 r. z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

⁸ Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.).

W 2021 roku w US w Łodzi umorzono należność w kwocie 65 zł. W dwóch jednostkach objętych kontrolą (w Centrali GUS oraz w US w Łodzi) dokonano rozłożenia na raty należności w łącznej kwocie 8,4 tys. zł. Spłata rat następowała terminowo.

W części 58 należności nie uległy przedawnieniu, nie wystąpiły również należności nieściągalne.

Zestawienie dochodów budżetowych w 2020 r. według klasyfikacji budżetowej zostało zawarte w załączniku nr 6.4 do niniejszej informacji.

4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

4.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

Wydatki budżetu państwa w części 58 zostały zrealizowane w kwocie 721 528,4 tys. zł (w tym wydatki niewygasające z upływem roku 2021 w kwocie 9984,9 tys. zł), co stanowiło 99,4% planu po zmianach (726 148,1 tys. zł). W porównaniu do roku 2020 r. wydatki w części 58 wzrosły o 115 790,8 tys. zł, tj. o 16,1% głównie z powodu: realizacji większego zakresu prac w związku z przeprowadzeniem Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 (dalej: NSP 2021), opłat eksploatacyjnych dotyczących przekazanych nieruchomości w związku z likwidacją Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS, udziału pracowników od 2021 r. w Pracowniczych Planach Kapitałowych (PPK).

W 2021 r. w części 58 budżetu państwa, na podstawie decyzji Ministra Finansów zwiększono plan finansowy środkami z rezerw celowych na łączną kwotę 189 619,8 tys. zł (w tym: kwota 172 100,1 tys. zł z rezerwy celowej budżetu państwa, a kwota 17 519,7 tys. zł z rezerwy celowej budżetu środków europejskich). Wykonanie przedmiotowych wydatków wyniosło 148 982,2 tys. zł, tj. 97,0% planu po zmianach (153 639,1 tys. zł)⁹. Środki z rezerw przeznaczono głównie na zadanie pn.: „Termomodernizacja budynku Głównego Urzędu Statystycznego”, realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020¹⁰ oraz na sfinansowanie kosztów realizacji prac przygotowawczych i przeprowadzenie NSP 2021.

W czterech skontrolowanych jednostkach wydatkowano z rezerw celowych łącznie 54 348,5 tys. zł, w tym: w Centrali GUS 35 662,2 tys. zł (92,3% kwoty otrzymanej), w US w Bydgoszczy 6188,6 tys. zł (98,4% kwoty otrzymanej), w US w Łodzi 6886,7 tys. zł (100% kwoty otrzymanej), w US w Gdańsku 5611,0 tys. zł (99,8% kwoty otrzymanej, uwzględniając kwotę blokady środków z rezerwy celowej w wysokości 2918,5 tys. zł).

Prezes GUS, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 2 upf, po oszacowaniu nadmiaru posiadanych środków budżetowych podjął pięć decyzji o blokowaniu wydatków na łączną kwotę 45 419,9 tys. zł (tj. 6,3% planu), w tym środków pochodzących z rezerw celowych na kwotę 35 980,8 tys. zł. Blokady zostały dokonane głównie w związku z niższymi kosztami organizacji warsztatów, szkoleń i konferencji, które przeprowadzono w trybie zdalnym oraz zmniejszonymi kosztami z tytułu podróży służbowych z powodu pandemii COVID-19.

Decyzje o blokadach zostały podjęte niezwłocznie po oszacowaniu nadmiaru posiadanych środków budżetowych i zaistnieniu przesłanek uzasadniających ich zablokowanie.

W czterech kontrolowanych jednostkach wydatki budżetu państwa w 2021 r. zrealizowano w łącznej wysokości 224 469,8 tys. zł, z tego: w Centrali GUS 124 995 tys. zł (99,2% planu po zmianach), w US w Łodzi 37 437,3 tys. zł (99,6% planu po zmianach), w US w Gdańsku 31 392,6 tys. zł (99,9% planu po zmianach) i w US w Bydgoszczy 30 644,9 tys. zł (99,2% planu po zmianach). W jednostkach objętych kontrolą, zrealizowane wydatki w roku 2021 były wyższe od wydatków w 2020 r.: w Centrali GUS o 9,5%, w US w Bydgoszczy o 24,9%, w US w Gdańsku o 31,4%, w US w Łodzi o 13,1%, głównie z powodu wydatków związanych z przeprowadzeniem NSP 2021 oraz wydatków inwestycyjnych na realizację nowych zadań inwestycyjnych.

Zestawienie wydatków budżetu państwa w 2021 r., według klasyfikacji budżetowej, przedstawiono w załączniku nr 6.5 do niniejszej informacji.

⁹ Plan po zmianach uwzględnił decyzje w sprawie blokowania wydatków pochodzących z rezerw celowych w 2021 r.

¹⁰ Dalej: POIiŚ 2014–2020.

Wydatki w części 58 według grup ekonomicznych przedstawiały się następująco:

Dotacje budżetowe w 2021 r. zaplanowano w wysokości 76 841 tys. zł¹¹ z przeznaczeniem na przekazanie dotacji celowej dla gmin w związku z realizacją NSP 2021. Przekazane dotacje wydatkowane w łącznej kwocie 76 460,9 tys. zł (10,6% wydatków w części), co stanowiło 99,6% planu wydatków po zmianach (76 803,7 tys. zł). Powyższe środki zostały przeznaczone dla Gminnych Biur Spisowych (GBS) na zadania związane z realizacją na ich terenie NSP 2021¹², w tym m.in. na: weryfikację, aktualizację i uzupełnienie wykazu adresowo-mieszkaniowego przekazanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, zapewnienie funkcjonowania gminnego biura spisowego, zorganizowanie naboru kandydatów na rachmistrzów spisowych, współpracę z właściwym miejscowo wojewódzkim biurem spisowym przy organizacji szkoleń oraz egzaminu kandydatów na rachmistrzów spisowych, monitorowanie czynności w ramach prac spisowych na terenie gminy przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego oraz przekazywanie wyników tego monitorowania zastępcy wojewódzkiego komisarza spisowego.

Szczegółowe badanie dotacji w czterech kontrolowanych jednostkach w łącznej kwocie 15 636 tys. zł, tj. 20,4% kwoty dotacji wydatkowanych w części 58 wykazało, że dotacje zostały wykorzystane prawidłowo i zgodnie z przeznaczeniem.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 1204 tys. zł, (0,2% wydatków w części), co stanowiło 96,6% planu po zmianach i zostały poniesione m.in. na świadczenia rzeczowe dla pracowników na podstawie przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz diety dla członków Rady Statystyki i Komisji Metodologicznej.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 604 887 tys. zł (83,8% wydatków w części), co stanowiło 98,8% planu po zmianach. Poniesiono je m.in. na: wynagrodzenia osobowe i dodatkowe wynagrodzenie roczne pracowników oraz członków korpusu służby cywilnej wraz z pochodnymi, wpłaty na PPK, honoraria, zakup materiałów i wyposażenia, zakup energii, zakup usług remontowych oraz koszty postępowania sądowego.

Wydatki na wynagrodzenia w części 58 w 2021 r. wyniosły 377 939,4 tys. zł i były wyższe od wydatków poniesionych w 2020 r. o 14 828,9 tys. zł (tj. o 4,1%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w 2021 r. wynosiło 6058 zł¹³ i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2020 r. (5689 zł) było wyższe o 369 zł, tj. o 6,5%. Na wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia miał wpływ: poziom przeciętnego zatrudnienia oraz wysokość środków na wynagrodzenia. Spadek zatrudnienia w 2021 roku w stosunku do roku poprzedniego o 2,3%, wpłynął na wysokość miesięcznego wynagrodzenia brutto, co przełożyło się na zwiększenie wskaźnika wzrostu miesięcznego wynagrodzenia na przełomie badanego okresu o 2,4 punktu procentowego.

Przeciętne zatrudnienie¹⁴ w 2021 r. w części 58 wyniosło 5199 osób i było o 120 osób niższe, niż w 2020 r. (5319 osób). Przeciętne zatrudnienie w grupie pracowników nieobjętych mnożnikowym systemem wynagradzania wynosiło 1541 osób (o 53 osoby mniej, niż w 2020 r.), a w grupie osób będących członkami korpusu służby cywilnej wynosiło 3657 osób (o 67 osób mniej niż w 2020 r.). Zmniejszenie przeciętnego zatrudnienia w stosunku do roku ubiegłego spowodowane było m.in. zwiększającą się w ostatnich latach liczbą osób odchodzących z pracy do innych podmiotów oferujących wyższe wynagrodzenia.

Przeciętne zatrudnienie w 2021 r. w jednostkach kontrolowanych, w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło: 746 osób w Centrali GUS, 244 osoby w US w Bydgoszczy, 320 osób w US w Łodzi, 241 osób w US w Gdańsku. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego wyniosło: 7929 zł brutto w Centrali GUS, 5348 zł brutto¹⁵ w US w Bydgoszczy, 5226,50 zł brutto¹⁶ w US w Łodzi, 5473,15 zł brutto w US w Gdańsku. Nie przekroczono limitów wydatków na wynagrodzenia oraz stanu zatrudnienia.

¹¹ § 2010 - Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym).

¹² Wymienione w art. 24 ustawy z dnia 9 sierpnia 2019 roku o narodowym spisie powszechnym ludności I mieszkań (Dz. U. z 2021 r., poz. 1143).

¹³ Według sprawozdania Rb-70, o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

¹⁴ Według sprawozdania Rb-70, w przeliczeniu na pełne etaty.

¹⁵ Wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym.

¹⁶ Wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym.

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w 2020 r. przedstawiono w załączniku nr 6.5.1. do niniejszej informacji.

W 2021 r. umowy zlecenia na wykonywanie zadań na rzecz GUS realizowało, w przeliczeniu na pełne etaty, łącznie 2631 osób, natomiast w 2020 r. zadania takie wykonywały 264 osoby. Wydatki na umowy zlecenia w 2021 r. wynosiły 11 559,4 tys. zł i były wyższe o 10 477,4 tys. zł, niż w 2020 r. (1082,0 tys. zł)¹⁷. Główną przyczyną wzrostu była większa liczba zawartych umów zlecenia z rachmistrzami zewnętrznymi, którzy przeprowadzali NSP 2021.

Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 14 294 tys. zł (2% wydatków w części), co stanowiło 67,77% planu po zmianach (21 092 tys. zł). W ramach pierwotnie zaplanowanej kwoty wydatków majątkowych (14 009 tys. zł) planowano realizację 32 zadań. W trakcie roku budżetowego zrezygnowano z siedmiu zadań¹⁸, a wprowadzono 50 nowych zadań¹⁹. Według planu finansowego po zmianach zaplanowano do realizacji 75 zadań, z czego 54 zadania zostały zrealizowane w pełnym zakresie, cztery zadania zrealizowano częściowo, a 17 zadań na łączną kwotę 6069 tys. zł pozostało niezrealizowanych. Jedną z głównych przyczyn braku realizacji zadań była panująca sytuacja epidemiczna w kraju i na świecie skutkująca brakami produktów na rynku motoryzacyjnym i informatycznym.

W ramach poniesionych wydatków majątkowych m.in.: zwiększono wydajność energetyczną oraz dokonano wymiany wind w budynku GUS (Centrala), dokonano poprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego w budynkach urzędów, zmodernizowano sieci elektryczne, przebudowano instalacje centralnego ogrzewania, zakupiono zintegrowany system informatyczny do zarządzania zasobami ludzkimi dla Centrali GUS oraz 19 jednostek podległych w celu usprawnienia prac kadrowo-płacowych.

Zobowiązania w części 58 budżetu państwa na koniec 2021 roku wyniosły 30 083,3 tys. zł, i były wyższe o 80,8% od kwoty zobowiązań na koniec 2020 r. (5774,2 tys. zł). Największy udział stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi i PPK (27 708,7 tys. zł) oraz zobowiązania po zlikwidowanym Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS (dalej: CBiES GUS)²⁰ (1438,5 tys. zł). Zobowiązania wymagalne wystąpiły w kwocie 428,8 tys. zł i w całości dotyczyły dysponenta III stopnia – Centrali GUS. Przyczyną powstania zobowiązań wymagalnych było przejęcie przez dysponenta z dniem 31 grudnia 2021 r. zobowiązań po zlikwidowanym CBiES GUS. Środki na pokrycie zobowiązań zostały zabezpieczone w planie finansowym na 2022 rok. W Centrali GUS, została dodatkowo utworzona rezerwa w kwocie 11,3 tys. zł na przyszłe zobowiązania z tytułu odsetek od nieterminowych płatności.

Szczegółowym badaniem objęto prawidłowość realizacji wydatków budżetu państwa w łącznej kwocie: 36 536,4 tys. zł, poniesionych w 2021 r. w czterech kontrolowanych jednostkach. Wydatki te stanowiły 5,1% wydatków budżetu państwa w części 58 (3,4% wydatków Centrali GUS, 0,7% wydatków US w Gdańsku, 0,3% wydatków US w Łodzi oraz 0,7% wydatków US w Bydgoszczy). Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów księgowych i odpowiadających im dowodów księgowych dotyczących pozapłacowych wydatków kontrolowanej jednostki. Próba wylosowana metodą monetarną MUS (metoda losowania, w której prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem) w kwocie 32 145,1 tys. zł została uzupełniona próbą wydatków dobranych celowo (według osądu kontrolera) w łącznej kwocie 4391,1 tys. zł.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonano zgodnie z przepisami, planem finansowym oraz umowami, na zadania służące realizacji celów jednostki.

W jednostkach kontrolowanych badaniem objęto prawidłowość stosowania procedur realizacji zamówień publicznych określonych w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych²¹ w odniesieniu do 12 postępowań o zamówienie publiczne o łącznej wartości 2212,2 tys. zł (kwota wydatku w 2021 r. – 2131,7 tys. zł). Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

¹⁷ Dane dotyczą umów zleceń trwających 6 miesięcy lub dłużej lub powtarzanych nieprzerwanie przez ten okres.

¹⁸ Łączna wartość zmniejszenia planu wydatków wynosiła 2753 tys. zł.

¹⁹ Wartość wprowadzonych nowych zadań (8800 tys. zł) a łączna wartość zwiększenia planu wydatków majątkowych 1496 tys. zł.

²⁰ Zgodnie z zarządzeniem nr 7 Prezesa GUS z dnia 25 sierpnia 2021 r. w sprawie likwidacji instytucji gospodarki budżetowej Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS.

²¹ Dz. U z 2021 r. poz. 1129, ze zm.; dalej: upzp.

- w US w Łodzi wydatkowano kwotę 73,7 tys. zł²² z pominięciem procedury określonej w § 11 Regulaminu udzielania zamówień publicznych przez Urząd Statystyczny w Łodzi²³, tj. przed zawarciem siedmiu umów²⁴ na zadania związane z promocją NSP 2021 nie sporządzono wniosku o udzielenie zamówienia publicznego o wartości nieprzekraczającej 130 tys. zł. Według wyjaśnień Głównej Księgowej, powyższe umowy zawarte były m.in. na podstawie korespondencji prowadzonej przez Urząd z Centralnym Biurem Spisowym (CBS), będącym jednostką decydującą o poniesieniu wydatków w ramach środków na przeprowadzenie NSP 2021, w tym zatwierdzającą wnioski Urzędu o uruchomienie środków z rezerwy celowej. Główna Księgowa przyznała jednocześnie, że do ww. Regulaminu nie wprowadzono zapisu uwzględniającego sytuację, w której zgodę na poniesienie wydatku wydaje dysponent pierwszego stopnia.
- w US w Bydgoszczy w dwóch zamówieniach publicznych na łączną kwotę 175,9 tys. zł przekazano do wykonawców zapytania ofertowe niezgodne z wzorem stanowiącym załącznik nr 3 do Regulaminu udzielania zamówień publicznych²⁵ (dalej: regulamin zp). Ponadto zapytania te skierowano do wykonawców bez formalnego wszczęcia postępowania, a wyboru wykonawcy powyższych zadań dokonano po analizie ofert złożonych także przed formalnym wszczęciem postępowania. Stanowiło to naruszenie: § 5 ust 1 regulaminu zp, zgodnie z którym podstawą do uruchomienia postępowania jest zatwierdzenie przez Dyrektora US wniosku o udzielenie zamówienia publicznego, stanowiącego załącznik nr 1 do regulaminu zp; § 11 ust 3 regulaminu zp, który stanowi, iż Komórka ds. administracyjnych wszczyna postępowanie po wpłynięciu zaakceptowanego wniosku o udzielenie zamówienia publicznego oraz § 11 ust 4 regulaminu zp, który stanowi, iż zamawiający informuje o wszczęciu postępowania, w formie zapytania ofertowego, którego wzór stanowi załącznik nr 3 do regulaminu zp z wykorzystaniem, co najmniej jednego z następujących sposobów, tj. poprzez: [1] zamieszczenie zapytania ofertowego w BIP, [2] przekazania zapytania ofertowego, do co najmniej dwóch potencjalnych wykonawców.

Opisane powyżej nieprawidłowości nie wpłynęły na ocenę ogólną kontrolowanej działalności.

4.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

Wydatki budżetu środków europejskich w części 58 zostały zrealizowane w wysokości 51 085,3 tys. zł, co stanowiło 96,5% planu po zmianach (52 926,7 tys. zł). W porównaniu do 2020 r. (39 580,8 tys. zł) wydatki budżetu środków europejskich w części 58 wzrosły o 11 504,5 tys. zł, tj. o 29,1%.

Prezes GUS dokonał w cz. 58 blokady wydatków budżetu środków europejskich w łącznej kwocie 1548,5 tys. zł z powodu m.in.: rezygnacji ze zlecenia części prac w ramach projektu w POPT 2014–2020, oszczędności powstałych w trakcie realizacji umowy na świadczenie nadzoru inwestorskiego nad wykonaniem robót w ramach projektu realizowanego z POIiŚ 2014-2020 oraz z rozstrzygnięcia postępowań przetargowych na kwoty niższe niż pierwotnie szacowano.

Wydatki budżetu środków europejskich zostały poniesione m.in. na realizację:

- czterech projektów: „Otwarte dane plus”, „Przestrzenne dane statystyczne systemie informatycznym państwa (PDS)”, „Kompleksowego Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji – KSZBI dla statystyki publicznej” oraz „Wrota Statystyki”, w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020;
- trzech projektów: „Zintegrowany system monitorowania sektora ekonomii społecznej – ZSMSES”, „System monitorowania usług publicznych – wdrożenie SMUP” oraz „SUCCESSIBILITY – zapewnienie koordynacji rządowego programu Dostępność Plus”, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020;
- projektu: „Termomodernizacja budynku GUS”, w ramach POIiŚ 2014–2020.

Zrealizowane w 2021 r. wydatki GUS (dysponenta III stopnia) wyniosły 41 857,9 tys. zł, co stanowiło 96,5% planu po zmianach W pozostałych jednostkach kontrolowanych wydatki budżetu środków

²² Pochodzącą z poz. 60 rezerwy celowej.

²³ Wprowadzonego Zarządzeniem Wewnętrznym nr 10 Dyrektora Urzędu Statystycznego w Łodzi z dnia 14.02.2019 r., ze zm.

²⁴ Nr 9/2021 z 7 kwietnia 2021 r., 10/2021 z 7 kwietnia 2021 r., 11/2021 z 7 kwietnia 2021 r., 15/2021 z 21 maja 2021 r., 19/2021 z 20 maja 2021 r., 28/2021 z 9 czerwca 2021 r. i 18/2021 z 11 czerwca 2021 r.

²⁵ Załącznik do zarządzenia wewnętrznego nr 7/2021 Dyrektora Urzędu z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie ustalenia regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie o wartości nieprzekraczającej kwoty wskazanej w art. 2 ust.1 pkt 1 upzp.

europejskich w 2021 r. zrealizowano w łącznej kwocie 598,3 tys. zł, z tego: w US w Bydgoszczy w kwocie 194,8 tys. zł (tj. 99,7% planu po zmianach), w US w Łodzi w kwocie 119,5 tys. zł (tj. 100% planu po zmianach), w US w Gdańsku w kwocie 284,0 tys. zł (tj. 90,4% planu po zmianach).

Szczegółowym badaniem objęto prawidłowość realizacji wydatków budżetu środków europejskich dysponenta III stopnia (Centrali GUS) w łącznej kwocie 13 404 tys. zł (w tym wydatki majątkowe 13 404 tys. zł), która stanowiła 32% wydatków dysponenta III stopnia (41 857,9 tys. zł). Stwierdzono, że wydatków dokonano zgodnie z przepisami, planem finansowym oraz umowami na zadania służące realizacji celów jednostki.

Zestawienie wydatków budżetu środków europejskich w 2021 r. przedstawiono w załączniku nr 6.5.2. do niniejszej informacji.

4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych łącznych sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta części 58 – Główny Urząd Statystyczny, a także sprawozdań jednostkowych Centrali GUS, US w Łodzi, US w Gdańsku oraz US w Bydgoszczy:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1);
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N);
- o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 58 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanych jednostek (dysponentów trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

4.4. KSIĘGI RACHUNKOWE

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych przeprowadzono w US w Łodzi na próbie 121 zapisów księgowych w zakresie dochodów i wydatków budżetowych na łączną kwotę 5521 tys. zł wylosowanej metodą monetarną (MUS), uzupełniono o dobrane w sposób celowy: 31 zapisy księgowe²⁶ na łączną kwotę 5159,1 tys. zł wyselekcjonowane w wyniku przeprowadzonego przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych, 32 zapisy księgowe na łączną kwotę 98,4 tys. zł dotyczące 28 faktur zapłaconych w styczniu 2022 r. oraz siedem sald należności na łączną kwotę 24,6 tys. zł.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie okresu księgowania, kont rozrachunkowych oraz dat wymaganych przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁷. Badane operacje gospodarcze były prawidłowo udokumentowane, a dowody księgowe, stanowiące podstawę zapisów księgowych, odpowiadały wymogom określonym w ustawie o rachunkowości (w tym m.in.: w zakresie prawidłowości kontroli bieżącej i dekretacji).

²⁶ Dotyczących 21 dowodów księgowych.

²⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm.

Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujęto w księgach rachunkowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną, we właściwych okresach sprawozdawczych, na odpowiednich kontach księgi głównej i kontach pomocniczych oraz – za wyjątkiem trzech przypadków - zgodnie z klasyfikacją budżetową.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- ujęcia wydatku w wysokości 15,5 tys. zł w niewłaściwym zadaniu oraz dwóch dowodów księgowych (na łączną kwotę 118,1 tys. zł) w niewłaściwym paragrafie. W dwóch przypadkach (na kwotę 15,5 tys. zł i 6,5 tys. zł) dokonano korekty w miesiącu księgowania, a w jednym – na kwotę 111,6 tys. zł, księgowanie skorygowano po upływie pięciu miesięcy (wg stanu na koniec roku). Miało to zatem wpływ wyłącznie na sprawozdawczość bieżącą;
- braku w ewidencji księgowej konta 226 „Długoterminowe należności budżetowe” służącego do ewidencjonowania należności długoterminowych. Należności długoterminowe z tytułu odszkodowań dla pracodawcy od dwóch pracowników Urzędu w łącznej kwocie 10,7 tys. zł rozłożone na 36 miesięcznych rat²⁸ zostały zaewidencjonowane na koncie 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” mimo, że nie został spełniony warunek uznania ich za krótkoterminowe, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 18 lit. c ustawy o rachunkowości. Należności te wykazane zostały w sporządzonych przez Urząd rocznych sprawozdaniach Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych za rok 2020 (w kwocie 8,6 tys. zł) i za rok 2021 (5,1 tys. zł). Najwyższa Izba Kontroli zauważyła jednak, że definicja należności krótkoterminowych dla celów bilansowych określona została w art. 3 ust. 1 pkt 18 lit c ustawy o rachunkowości, a należności, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego, więc w kolejnym roku i później, zaliczane są do należności długoterminowych i - zgodnie z zasadami określonymi w Załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej²⁹ - winny być ujmowane na przeznaczonym do tego koncie 226. W sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych powinny być wykazane wyłącznie należności z tytułu dochodów budżetowych, których pierwotny termin płatności przypada na dany rok budżetowy (§ 5 rozdziału 3 załącznika nr 35 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej), a ich kwoty winny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej (§ 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej). Jednocześnie z przepisu § 20 ust. 1 pkt 4 lit. b rozporządzenia w sprawie rachunkowości wynika, że zakładowy plan kont powinien zapewniać możliwość sporządzenia sprawozdań finansowych, sprawozdań budżetowych lub innych sprawozdań określonych w odrębnych przepisach.

²⁸ Zawartej w czerwcu 2020 r.

²⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 342; dalej: rozporządzenie w sprawie rachunkowości.

5. INFORMACJE DODATKOWE

Czynności kontrolne w Głównym Urzędzie Statystycznym prowadzono w okresie od 17 stycznia do 1 kwietnia 2022 r. Wystąpienie pokontrolne zostało przekazane Prezesowi Głównego Urzędu Statystycznego 12 kwietnia 2021 r., w którym Najwyższa Izba Kontroli nie sformułowała uwag ani wniosków. Prezes GUS w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne w piśmie z dnia 14 kwietnia 2022 r. poinformował, że nie wnosi zastrzeżeń do otrzymanego wystąpienia pokontrolnego.

Czynności kontrolne w US w Łodzi prowadzono w okresie od 12 stycznia do 11 marca 2022 r. Wystąpienie pokontrolne zostało przekazane Dyrektorowi US w Łodzi 28 marca 2022 r.

Czynności kontrolne w US w Bydgoszczy prowadzono w okresie od 20 stycznia do 11 marca 2022 r. Wystąpienie pokontrolne zostało przekazane Dyrektorowi US w Bydgoszczy 25 marca 2022 r.

Czynności kontrolne w US w Gdańsku prowadzono w okresie od 28 stycznia do 10 marca 2022 r. Wystąpienie pokontrolne zostało przekazane Dyrektorowi US w Gdańsku 23 marca 2022 r.

Dyrektorzy Urzędów Statystycznych objętych kontrolą, nie złożyli zastrzeżeń do przekazanych wystąpień pokontrolnych.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 58 – GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2021				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym, wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
						tys. zł
1.	Główny Urząd Statystyczny – dysponent III stopnia (Centrala GUS)	745,72	870,1	166 852,9	70 953,6	23,1
2.	Urząd Statystyczny w Łodzi	319,6	198,2	37 556,8	20 047,14	5,2
3.	Urząd Statystyczny w Gdańsku	241	28,1	31 676,6	15 834,2	4,4
4.	Urząd Statystyczny w Bydgoszczy	244	26,2	30 839,7	15 659,7	4,3

Opracowanie własne na podstawie wyników kontroli NIK

6.2. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę
1.	Główny Urząd Statystyczny w Warszawie	Dominik Rozkrut	pozytywna	Departament Administracji Publicznej
2.	Urząd Statystyczny w Gdańsku	Jerzy Auksztol	pozytywna	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
3.	Urząd Statystyczny w Łodzi	Piotr Ryszard Cmela	pozytywna	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
4.	Urząd Statystyczny w Bydgoszczy	Wiesława Gierańczyk	pozytywna	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy

6.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 58 – GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Oceny wykonania budżetu w części 58 – Główny Urząd Statystyczny dokonano stosując kryteria³⁰ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku³¹.

Dochody (D) ³² :	1647,3 tys. zł
Wydatki (W) ³³ :	772 613,7 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	772 613,7 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W : G) = 1,0
Ocena cząstkowa dochodów (Od):	odstąpiono od dokonania oceny
Nieprawidłowości w wydatkach:	249,6 tys. zł
Ocena cząstkowa wydatków (Ow):	(5) pozytywna
Łączna ocena dochodów i wydatków ŁO ³⁴ :	(5) pozytywna
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

³⁰ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

³¹ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

³² Wielkości dochodów nie uwzględniono przy ustalaniu wartości G, gdyż zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa w części 58 planowanie i realizacja dochodów nie były objęte szczegółowym badaniem.

³³ Wydatki łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich (721 528,4 tys. zł – budżet państwa, w tym wydatki niewygasające w 2021 r. + 51 085,3 – budżet środków europejskich).

³⁴ $\text{ŁO} = \text{Od} \times \text{Wd} + \text{Ow} \times \text{Ww}$.

6.4.DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 58 – GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 58, w tym:	1 958,4	1 843,0	1 647,3	84,1	89,4
1.	Dział 150 (Przetwórstwo przemysłowe)	103,7	127,0	79,0	76,2	62,2
1.1	Rozdział 15001 (Drukarnie)	103,7	127,0	79,0	76,2	62,2
1.2	§ 0830 (Wpływy z usług)	26,8	40	10,5	39,2	26,3
1.3	§ 0840 (Wpływy ze sprzedaży wyrobów)	46,3	70	33,1	71,5	47,3
2.	Dział 720 (Informatyka)	206,0	234,0	156,9	76,2	67,1
2.1	Rozdział 72001 (Działalność Centrum Informatyki Statystycznej)	206,0	234,0	156,9	76,2	67,1
2.1.2	§ 0830 (Wpływy z usług)	132,7	122	89,2	67,2	73,1
2.1.3	§ 0970 (Wpływy z różnych dochodów)	32,4	58	39,1	120,7	67,4
3.	Dział 750 (Administracja publiczna)	1 648,7	1 482,0	1 411,4	85,6	95,2
3.1	Rozdział 75001 (Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej)	1 024,0	990,0	870,1	85,0	0,0
3.1.1	§ 0750 (Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze)	121,1	140	116,0	95,8	0,0
3.1.2	§ 0830 (Wpływy z usług)	782,4	770	562,4	71,9	0,0
3.1.3	§ 0950 (Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów)	15,1	0	133,6	884,8	0,0
3.2	Rozdział 75007 (Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej)	620,1	490,0	476,8	76,9	97,3
3.2.1	§ 0830 (Wpływy z usług)	275,5	356	290,1	0,0	0,0
3.2.2	§ 0940 (Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych)	85,2	21	78,4	0,0	0,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021.

6.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 58 – GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Lp.	Wyszczególnienie	2020		2021			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie	Wydatki niewygasające z upływem 2021 roku			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
Ogółem część 58 w tym:		605 289,9	568 334,0	726 148,1	711 543,5	9 984,8	117,6	125,2	98,0
1.	Dział 150 (Przetwórstwo przemysłowe)	9 777,6	9 393,0	12 219,0	10 059,1	2 155,0	102,9	107,1	82,3
1.1	Rozdział 15001 (Drukarnie)	9 777,6	9 393,0	12 219,0	10 059,1	2 155,0	102,9	107,1	82,3
2.	Dział 720 (Informatyka)	23 269,0	22 794,0	23 753,7	23 467,7	0,0	100,9	103,0	98,8
2.1	Rozdział 72001 (Działalność Centrum Informatyki Statystycznej)	23 269,0	22 794,0	23 753,7	23 467,7	0,0	100,9	103,0	98,8
2.1.1	§ 4010 (Wynagrodzenia osobowe pracowników)	14 523,4	14 203,0	14 935,3	14 935,3	0,0	102,8	105,2	100,0
2.1.2	§ 4040 (Dodatkowe wynagrodzenie roczne)	1 063,2	1 243,0	1 144,2	1 144,2	0,0	107,6	92,1	100,0
2.1.3	§ 4110 (Składki na ubezpieczenia społeczne)	2 517,0	2 213,0	2 557,6	2 557,5	0,0	101,6	115,6	100,0
2.1.4	§ 4300 (Zakup usług pozostałych)	1 815,3	0,0	0,0	1 434,0	0,0	79,0	0,0	0,0
3.	Dział 750 (Administracja publiczna)	572 243,3	536 134,0	690 162,4	678 011,2	7 829,8	118,5	126,5	98,2
3.1	Rozdział 75001 (Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej)	91 504,8	94 794,0	96 800,3	93 695,7	2 243,8	102,4	98,8	96,8
3.1.1	§ 4010 (Wynagrodzenia osobowe pracowników)	3 950,2	4 059,0	4 413,2	4 023,5	0,0	101,9	99,1	91,2
3.1.2	§ 4020 (Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej)	49 441,6	47 410,0	50 558,3	50 551,4	0,0	102,2	106,6	100,0
3.1.3	§ 4021 (Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej – Finansowanie programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej)	1 749,6	1 440,0	1 474,6	1 473,1	0,0	84,2	102,3	99,9
3.1.4	§ 4040 (Dodatkowe wynagrodzenie roczne)	3 515,1	4 451,0	3 901,0	3 899,6	0,0	110,9	87,6%	100,0
3.1.5	§ 4110 (Składki na ubezpieczenia społeczne)	8 977,3	7 586,0	9 468,0	9 392,0	0,0	104,6	123,8	99,2
3.1.6	§ 4120 (Składki na Fundusz Pracy)	954,5	1 262,0	1 126,0	1 051,6	0,0	110,2	83,3	93,4

3.1.7	§ 4260 (Zakup energii)	2 211,9	0,0	0,0	2 312,0	0,0	104,5	0,0	0,0
3.1.8	§ 4300 (Zakup usług pozostałych)	2 540,5	0,0	0,0	2 861,1	15,0	112,6	0,0	0,0
3.1.9	§ 4440 (Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych)	1 368,1	1 614,0	1 382,5	1 382,5	0,0	101,1	85,7	100,0
3.1.10	§ 6050 (Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych)	497,2	2 007,0	3 701,0	1 472,2	2 228,8	296,1	73,4	39,8
3.1.11	§ 6060 (Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych)	305,0	3 000,0	1 891,5	1 891,5	0,0	620,2	0,0	100,0
3.1.12	§ 6069 (Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych - Współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz z funduszy unijnych finansujących Wspólną Politykę Rolną)	1 211,4	3 055,0	5 593,2	5 593,2	0,0	461,7	183,1	100,0
3.2	Rozdział 75007 (Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej)	330 013,9	315 243,0	338 365,9	335 420,9	2 635,4	101,6	106,4	99,1
3.2.1	§ 4010 (Wynagrodzenia osobowe pracowników)	53 961,0	50 065,0	56 453,6	56 451,6	0,0	104,6	112,8	100,0
3.2.2	§ 4020 (Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej)	173 921,1	170 670,0	178 961,8	178 959,9	0,0	102,9	104,9	100,0
3.2.3	§ 4021 (Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej - Finansowanie programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej)	1 429,6	711,0	1 239,8	1 239,7	0,0	86,7	174,4	100,0
3.2.4	§ 4040 (Dodatkowe wynagrodzenie roczne)	15 402,3	19 287,0	16 552,6	16 552,6	0,0	107,5	85,8	100,0
3.2.5	§ 4110 (Składki na ubezpieczenia społeczne)	39 563,6	32 577,0	40 809,0	40 788,4	0,0	103,1	125,2	99,9
3.2.6	§ 4120 (Składki na Fundusz Pracy)	3 953,7	5 314,0	4 184,9	4 174,0	0,0	105,6	78,5	99,7
3.2.7	§ 4210 (Zakup materiałów i wyposażenia)	13 987,2	0,0	0,0	1 211,9	0,0	8,7	0,0	0,0
3.2.8	§ 4260 (Zakup energii)	4 256,4	0,0	0,0	3 937,0	0,0	92,5	0,0	0,0
3.2.9	§ 4270 (Zakup usług remontowych)	1 966,1	5 255,0	5 050,4	4 734,6	293,0	240,8	90,1	93,7
3.2.10	§ 4300 (Zakup usług pozostałych)	4 928,0	0,0	0,0	4 137,6	0,0	84,0	0,0	0,0
3.2.11	§ 4440 (Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych)	8 089,5	8 361,0	7 762,0	7 757,6	0,0	95,9	92,8	99,9

3.2.12	§ 6050 (Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych)	2 058,5	8 499,0	8 778,0	8 141,0	623,9	395,5	95,8	92,7
3.2.13	§ 6060 (Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych)	734,4	429,0	3 684,2	1 911,4	1 718,5	260,3	0,0	51,9
3.3	Rozdział 75056 (Spis powszechny i inne)	148 988,8	124 479,0	253 239,7	247 138,2	2 950,6	165,9	198,5	97,6
3.3.1	§ 2010 (Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami)	54 905,0	76 841,0	76 803,7	76 460,9	0,0	139,3	99,5	99,6
3.3.2	§ 4010 (Wynagrodzenia osobowe pracowników)	2 827,7	713,0	4 082,2	4 010,5	0,0	141,8	562,5	98,2
3.3.3	§ 4020 (Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej)	18 611,0	12 579,0	19 088,3	18 932,4	0,0	101,7	150,5	99,2
3.3.4	§ 4110 (Składki na ubezpieczenia społeczne)	4 438,7	2 462,0	9 365,5	9 070,2	0,0	204,3	368,4	96,8
3.3.5	§ 4170 (Wynagrodzenia bezosobowe)	7 429,1	2 036,0	76 413,8	75 745,6	0,0	1019,6	3720,3	99,1
3.3.6	§ 4190 (Nagrody konkursowe)	1 289,1	308,0	4 581,7	1 631,0	2 950,6	126,5	0,0	35,6
3.3.7	§ 4260 (Zakup energii)	314,1	0,0	0,0	1 446,7	0,0	460,6	0,0	0,0
3.3.8	§ 4300 (Zakup usług pozostałych)	18 529,9	0,0	0,0	31 543,9	0,0	170,2	0,0	0,0
3.3.9	§ 4360 (Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych)	1 064,2	0,0	0,0	8 534,8	0,0	802,0	0,0	0,0
3.4	Rozdział 75095 (Pozostała działalność)	1 735,8	1 618,0	1 756,5	1 756,4	0,0	101,2	108,6	100,0
3.4.1	§ 4010 (Wynagrodzenia osobowe pracowników)	1 181,8	1 137,0	1 218,9	1 218,9	0,0	103,1	107,2	100,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

- 1) Według Rb 28 2020 r.
- 2) Ustawa budżetowa na rok 2021.

6.5.1. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 58 – GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2020			Wykonanie 2021			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		osoby	tys. zł	zł	osoby	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem część 58, według statusów zatrudnienia³⁾		5 319	363 110,5	5 689	5 199	377 939,4	6 058	106,5
01 - Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń		1 594	92 284,6	4 825	1 541	98 296,8	5 316	110,2
02 - Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe		1	201,0	16 750	1	193,6	16 133	96,3
03 - Członkowie korpusu służby cywilnej		3 724	270 624,9	6 056	3 657	279 449,0	6 368	105,2
1.	Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	99	7 290,0	6 136	95	7 567,6	6 638	108,2
1.1.	Rozdział 15001 - Drukarnie	99	7 290,0	6 136	95	7 567,6	6 638	108,2
01 - Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń		99	7 290,0	6 136	95	7 567,6	6 638	108,2
2.	Dział 720 - Informatyka	223	18 434,3	6 889	218	20 427,3	7 809	113,4
2.1.	Rozdział 72001 - Działalność Centrum Informatyki Statystycznej	223	18 434,3	6 889	218	20 427,3	7 809	113,4
01 - Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń		223	18 434,3	6 889	218	20 427,3	7 809	113,4
3.	Dział 750 - Administracja publiczna	4 997	337 386,2	5 626	4 886	349 944,5	5 968	106,1
3.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	703	64 479,8	7 643	711	67 095,2	7 864	102,9
01 - Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń		62	4 100,6	5 512	62	4 269,2	5 738	104,1
02 - Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe		1	201,0	16 750	1	193,6	16 133	96,3
03 - Członkowie korpusu służby cywilnej		640	60 178,2	7 836	648	62 632,4	8 055	102,8
3.2.	Rozdział 75007 - Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom	4 227	250 206,7	4 933	4 109	258 192,1	5 236	106,2

	administracji rządowej							
	01 - Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	1 184	58 371,0	4 108	1 142	60 608,3	4 423	107,7
	03 - Członkowie korpusu służby cywilnej	3 043	191 835,7	5 253	2 967	197 583,8	5 549	105,6
3.3.	Rozdział 75056 -Spis powszechny i inne	47	21 438,7	38 012	48	23 352,2	40 542	106,7
	01 - Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	6	2 827,7	39 274	6	4 119,4	57 214	145,7
	03 - Członkowie korpusu służby cywilnej	41	18 611,0	37 827	42	19 232,8	38 160	100,9
3.4.	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	20	1 261,0	5 254	18	1 305,0	6 042	115,0
	01 - Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	20	1 261,0	5 254	18	1 305,0	6 042	115,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ Załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, ze zm.), w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401–405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).

²⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

6.5.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 58 – GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem część 58 , w tym:		39 580,8	35 407,0	52 926,7	51 085,3	129,1%	144,3%	96,5%
1.	Dział 720 (Informatyka)	3 065,4	4 211,0	4 409,8	4 319,0	140,9%	102,6%	97,9%
1.1	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020	535,9	485,0	3 907,7	3 862,9	720,8%	796,5%	98,9%
1.2	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020	2 529,5	3 726,0	502,1	456,1	18,0%	12,2%	90,8%
2.	Dział 750 (Administracja publiczna)	36 515,4	31 196,0	48 516,9	46 766,3	128,1%	149,9%	96,4%
2.1	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020	10 302,7	3 695,0	4 098,0	3 220,6	31,3%	87,2%	78,6%
2.2	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	19 800,1	0,0	4 291,6	4 273,3	21,6%	0,0%	99,6%
2.3	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020	6 412,6	27 501,0	40 127,3	39 272,4	612,4%	142,8%	97,9%

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28UE WP z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej –po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021.

6.6. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
9. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej